

Välismaalaste seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muutmise seadus

§ 1. Välismaalaste seaduse muutmine

Välismaalaste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seadust täiendatakse §-ga 40¹ järgmises sõnastuses:

„§ 40¹. Siduv eelotsus

(1) Politsei- ja Piirivalveamet võib siduva eelotsusega (edaspidi *eelotsus*) anda hinnangu tööandja, õppeasutuse, praktika võimaldaja või muu isiku (edaspidi käesolevas paragrahvis *kutsuja*), kellele kohalduvad käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused, ebausaldusväärseuse kohta.

(2) Eelotsus on Politsei- ja Piirivalveametile siduv tulevikus esitatava lühiajalise töötamise registreerimise, elamisloa taotlemise või selle pikendamise suhtes sooritatava toimingu või antava haldusakti kohta.

(3) Eelotsuse kutsuja ebausaldusväärseuse kohta võib anda, kui kutsujat on korduvalt karistatud käesolevas seaduses sätestatud väärteo toimepanemise eest.

(4) Eelotsus antakse kehtivusajaga kuni üks aasta.“;

2) paragrahvi 44 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „elamisloa“ sõnadega „või pikaajalise viisa“;

3) seadust täiendatakse §-ga 62⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 62⁵. Viisa andmine kaugtöö tegemiseks

(1) Viisa kaugtöö tegemiseks võib anda välismaalasele, kelle Eestis ajutise viibimise eesmärk on töökohustuste täitmine asukohast sõltumatu töötajana Eestis.

(2) Asukohast sõltumatu töötaja käesoleva seaduse tähenduses on välismaalane, kelle töö on asukohast sõltumatu ja kes kasutab telekommunikatsioonitehnoloogiat töökohustuste täitmiseks kaugtööna ning:

1) välismaalane jätkab töötamist välisriigis registreeritud tööandja heaks, kellega tal on lepinguline suhe;

2) välismaalane jätkab äritegevust välisriigis registreeritud äriühingu jaoks, milles tal on osalus;

3) välismaalane jätkab teenuste pakkumist peamiselt klientidele, kelle tegevuskoht on välisriigis ja kellega tal on lepinguline suhe.

(3) Viisa kaugtöö tegemiseks võib anda, kui välismaalane tuleb Eestisse usaldusväärse vahendaja kutsel, kes on kontrollinud välismaalase vastavust asukohast sõltumatu töötaja määratlusele ning kes võtab välismaalase Eestisse kutsumisega endale kutsuja kohustused, või

kui eksperdikomisjoni hinnangul vastab välismaalane asukohast sõltumatu töötaja määratlusele.

(4) Kaugtöö tegemiseks võib välismaalasele anda lühiajalise või pikaajalise viisa.

(5) Kui välismaalasele antakse viisa kaugtöö tegemiseks, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda viisa samadel tingimustel nagu nimetatud välismaalasele.

(6) Kui välismaalasele antakse viisa kaugtöö tegemiseks, võib välismaalase abikaasale, alaealisele lapsele ja täisealisele lapsele, kes ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, anda lühiajalise või pikaajalise viisa.“;

4) paragrahvi 101 lõiget 3 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) viisa kaugtöö tegemiseks taotlemisel usaldusväärsete vahendajate loetelu ja neile esitatavad nõuded.“;

5) paragrahvi 101 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada asukohast sõltumatu töötaja määratlusele vastavuse hindamiseks eksperdikomisjonile esitatavate andmete ja tõendite loetelu ning nende esitamise nõuded.“;

6) paragrahvi 104 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eestis ajutiselt viibiv välismaalane võib Eestis töötada, kui tööandja on tema töötamise Politsei- ja Piirivalveametis registreerinud või kui tema Eestis töötamise õigus tuleneb vahetult seadusest või Riigikogu ratifitseeritud välislepingust.

(2) Eestis ajutiselt viibival välismaalasel on keelatud Eestis töötada, kui tööandja ei ole tema töötamist Politsei- ja Piirivalveametis registreerinud, välja arvatud Riigikogu ratifitseeritud välislepingus või seaduses ettenähtud juhtudel.“;

7) paragrahvi 105 lõiget 4 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) kellel on Eestis viibimiseks käesoleva seaduse § 62⁵ alusel antud viisa kaugtöö tegemiseks.“;

8) paragrahvi 106 lõiget 8 ja § 176¹ lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „ulatuses“ sõnaga „välismaalase“;

9) paragrahvi 106² tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tööandjal ja praktika võimaldajal, kelle juures välismaalase lühiajaline töötamine on registreeritud, on käesolevas seaduses sätestatud kutsuja kohustused.

(2) Kui välismaalase lühiajaline töötamine registreeritakse käesoleva seaduse § 107 lõike 1² punktis 10 sätestatud tingimustel lähetatud töötajana, kohaldatakse kutsuja kohustusi Eestis registreeritud tööandjale, kelle juurde välismaalane tööle lähetatakse.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud praktika võimaldaja kutsuja kohustused lõpevad, kui välismaalasele antakse elamisluba muul alusel või 180 päeva pärast praktikandiga sõlmitud lepingu lõppemist.“;

10) paragrahvi 107 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Erisusena käesoleva paragrahvi lõikest 1 võib välismaalasele, kelle lühiajaline töötamine on registreeritud ettevõtjasiseselt üleviidud töötajana käesoleva seaduse § 106 lõike 13 alusel, maksta käesolevas seaduses sätestatud töötasu ka väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki paiknev äriühing, kellega välismaalasel on sõlmitud tööleping.“

11) seadust täiendatakse §-dega 107² ja 107³ järgmises sõnastuses:

„§ 107². Lühiajalise Eestis töötamise erisused

(1) Välismaalane, kelle lühiajaline töötamine on registreeritud Politsei- ja Piirivalveametis, võib sama tööandja juures muuta ametikohta tingimusel, et muud lühiajalise Eestis töötamise nõuded on täidetud ja teisel ametikohal töötamiseks on nõutavad samad kutse- ja kvalifikatsiooninõuded.

(2) Välismaalane, kelle lühiajaline töötamine on registreeritud Politsei- ja Piirivalveametis, võib samal ajal töötada mitme tööandja juures tingimusel, et lühiajalise Eestis töötamise registreerimise nõuded tööandja juures, kes registreeris välismaalase lühiajalise töötamise, on jätkuvalt täidetud.

§ 107³. Lühiajalise Eestis töötamise registreerimise taotluse läbi vaatamata jätmine

Lühiajalise Eestis töötamise registreerimise taotlus jäetakse läbi vaatamata, kui Politsei- ja Piirivalveamet on käesoleva seaduse § 40¹ lõike 1 alusel andnud eelotsusega hinnangu välismaalase kutsuja ebausaldusväärse kohta.“;

12) paragrahvi 137 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Eelnevat Eestis elamise nõuet ei kohaldata, kui välismaalane ja abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, saavad Eestisse koos elama.“;

13) paragrahvi 140 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Elamisloa taotlemisel elama asumiseks abikaasa juurde ei kohaldata elamisloa andmise tingimusena registreeritud elukoha ja tegeliku eluruumi olemasolu nõuet, kui välismaalane ja abikaasa, kelle juurde elama asumiseks elamisluba taotletakse, saavad Eestisse koos elama.“;

14) paragrahvi 140 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

15) paragrahvi 150 lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „vanema“ sõnadega „või vanavanema“;

16) paragrahvi 150 lõiget 1 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) täisealise lapse elama asumine Eestis elava vanema või vanavanema juurde, kui vanem või vanavanem ei ole tervises seisundi või puude tõttu suuteline iseseisvalt toime tulema, tingimusel,

et täisealise lapse või tema Eestis seaduslikult viibiva vanema või vanavanema püsiv legalne sissetulek tagab täisealise lapse ülalpidamise Eestis.“;

17) paragrahvi 150 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 168 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „õppekava“ sõnadega „või välislepingu alusel asutatud õppeasutuse õppekava“;

19) seadust täiendatakse §-ga 172² järgmises sõnastuses:

„§ 172². Erisused õppimiseks antava elamisloa tingimustest

(1) Välismaalane, kellele on antud tähtajaline elamisluba õppimiseks, võib sama õppeasutuse juures elamisloa kehtivusaja jooksul muuta õppekava, tingimusel et muud elamisloa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud.

(2) Välismaalane, kellele on antud tähtajaline elamisluba õppimiseks, võib elamisloa kehtivusaja jooksul õppima asuda teise õppeasutuse juurde või asuda praktikale teise praktikat läbiviiva asutuse juurde või astuda vabatahtliku teenistusse teise noorteprojekti või –programmi raames, kui sellest on eelnevalt teavitatud Politsei- ja Piirivalveametit ning tingimusel, et see on vastavuses elamisloa andmise tingimustega, mis kohalduksid elamisloa andmisel teise õppeasutuse, praktikat läbiviiva asutuse juures või noorteprojekti või –programmi raames.“;

(2) Välismaalane, kellele on antud tähtajaline elamisluba õppimiseks, võib elamisloa kehtivusaja jooksul õppima asuda teise õppeasutusse või asuda praktikale teise praktikat läbiviiva asutuse juurde või asuda vabatahtlikku teenistusse teise noorteprojekti või –programmi raames,

1) kui sellest on enne teavitatud Politsei- ja Piirivalveametit, ning

2) tingimusel, et see vastab elamisloa andmise tingimustele, mis kohalduksid õppima asumisel teise õppeasutuse juurde või praktika sooritamisel teise praktikat läbiviiva asutuse juures või vabatahtlikku teenistusse asumiseks teise noorteprojekti või –programmi raames.“;

20) paragrahvi 174 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui välismaalane, kellele on antud elamisluba õppimiseks, asub õppima teise õppeasutuse juurde või praktikale teise praktikat läbiviiva asutuse juurde või vabatahtlikku teenistusse teise noorteprojekti või –programmi raames käesoleva seaduse § 172² alusel, kohaldatakse kutsuja kohustusi teisele õppeasutusele, praktika vahendajale või asutusele või ühingule, kelle noorteprojekti või –programmi raames vabatahtliku teenistusse asutakse.“;

21) paragrahvi 177 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „seaduse“ tekstiosaga „§ 181² lõigetes 6 ja 7 ning“;

22) paragrahvi 178 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Erisusena käesoleva paragrahvi lõikest 1 võib välismaalasele, kellele on antud elamisluba töötamiseks ettevõtjasiseselt üleviidud töötajana käesoleva seaduse § 190¹⁴ alusel, maksta käesolevas seaduses sätestatud töötasu ka väljaspool Euroopa Liidu liikmesriiki paiknev äriühing, kellega välismaalasel on sõlmitud tööleping.“;

23) paragrahvi 180 lõiget 2 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) tööandja või kasutajaettevõtja või vastuvõtva üksuse suhtes on algatatud pankrotimenetlus või likvideerimine, välja on kuulutatud ettevõtte pankrot või tööandjal või kasutajaettevõtjal või vastuvõtval üksusel puudub tegelik majandustegevus.“;

24) paragrahvi 181 lõiget 2 täiendatakse punktiga 5 järgmises sõnastuses:

„5) töötamiseks ettevõtjasiseselt üleviidud töötajana käesoleva seaduse § 190¹⁴ alusel.“;

25) paragrahvi 181² täiendatakse lõigetega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

„(6) Välismaalane, kes on saanud tähtjalise elamisloa töötamiseks, võib sama tööandja juures elamisloa kehtivusaja jooksul muuta ametikohta tingimusel, et muud elamisloas kindlaks määratud tingimused ei muutu ning teisel ametikohal töötamiseks on nõutavad samad kutse- ja kvalifikatsiooninõuded.

(7) Välismaalane, kes on saanud elamisloa töötamiseks, võib elamisloa kehtivusaja jooksul asuda tööle teise tööandja juurde tingimusel, et teine tööandja on enne välismaalase tööle asumist sellest teavitanud Politsei- ja Piirivalveametit, töötamine teise tööandja juures on vastavuses sellel alusel elamisloa andmise tingimustega ning teisel ametikohal töötamiseks on nõutavad samad kutse- ja kvalifikatsiooninõuded.“;

26) paragrahvi 185 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

27) paragrahvi 188 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud elamisloas kindlaks määratud töötamise tingimuse muutmiseks ei peeta seda, kui käesoleva seaduse § 181² lõikes 6 sätestatud juhul muudetakse elamisloa kehtivusajal välismaalase ametikohta sama tööandja juures või asub välismaalane käesoleva seaduse § 181² lõikes 7 sätestatud juhul tööle teise tööandja juurde.“;

28) paragrahvi 189 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud töötamiseks antud elamisloas kindlaks määratud tingimuse muutmiseks ei peeta seda, kui:

1) välismaalase ametikoht muutub sama tööandja juures käesoleva seaduse § 181² lõikes 6 sätestatud juhul;

2) välismaalane asub samal ajal tööle teise tööandja juurde käesoleva seaduse § 181² lõikes 1 sätestatud juhul;

3) välismaalane asub tööle teise kasutajaettevõtja juurde või ühekorraga nii kasutajaettevõtja juures, kelle juures töötamiseks elamisluba anti, kui ka teise kasutajaettevõtja juurde;

4) välismaalane asub tööle teise tööandja juurde käesoleva seaduse § 181² lõikes 7 sätestatud juhul.“;

29) paragrahvi 190 täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui välismaalasele antakse tähtjaline elamisluba töötamiseks käesoleva seaduse § 181 lõike 1 punktis 9 sätestatud tingimustel lähetatud töötajana, kohaldatakse kutsuja kohustusi Eestis registreeritud tööandjale, kelle juurde välismaalane tööle lähetatakse.

(1²) Kui välismaalane, kellele on antud elamisluba töötamiseks, asub tööle teise tööandja juurde käesoleva seaduse § 181² lõikes 7 sätestatud juhul, kohaldatakse kutsuja kohustusi uuele tööandjale, kelle juurde välismaalane tööle asub.“;

30) paragrahvi 190²² lõike 2 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

31) paragrahvi 192 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Välismaalasel, kellel on osalus äriühingus, peab olema vähemalt 65 000 eurot Eesti äritegevusse investeeritud omakapitali, mille eest on Eestis soetatud ja põhivarana arvele võetud kinnisvara, masinaid või seadmeid.“;

32) paragrahvi 192 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

33) paragrahv 197¹ tunnistatakse kehtetuks;

34) paragrahvi 197³ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud otseinvesteeringu hulka loetakse investeeringut omakapitali, mille eest on soetatud ja põhivarana arvele võetud kinnisvara, masinaid, või seadmeid, või mille eest on tehtud investeeringuid teistesse Eesti äriregistrisse kantud äriühingutesse, millel on tegelik majandustegevus Eestis, või investeerimisfondide seaduse alusel loodud või asutatud investeerimisfondi.“;

35) paragrahvi 219 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) Politsei- ja Piirivalveamet on käesoleva seaduse § 40¹ lõike 1 alusel andnud eelotsusega hinnangu välismaalase kutsuja ebausaldusväärse kohta.“;

36) paragrahvi 224 lõige 1² tunnistatakse kehtetuks;

37) paragrahvi 287 teksti täiendatakse pärast sõnu „praktikalepingu lõpetamisest“ sõnadega „või õppekava muutmisest“.

§ 2. Rahvastikuregistri seaduse muutmine

Rahvastikuregistri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 täiendatakse punktiga 8 järgmises sõnastuses:

„8) Eestis elukoha rahvastikuregistrisse kandnud ajutise viibimisalusega Eestis seaduslikult viibiv välismaalane, kes viibib Eestis välismaalaste seaduse § 43 lõike 1 punktides 1, 9 või 10 nimetatud alusel ning kelle järjestikune lubatud viibimisaeg Eestis ületab 183 päeva.“;

2) paragrahvi 35 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Eestis elukoha rahvastikuregistrisse kandnud Eestis ajutise viibimisalusega seaduslikult viibiva välismaalase, kes viibib Eestis välismaalaste seaduse § 43 lõike 1 punktides 1, 9 või 10 nimetatud alusel ning kelle järjestikune lubatud viibimisaeg Eestis ületab 183 päeva, kohta peavad rahvastikuregistrisse olema kantud lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetele käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktis 6 ja § 22 lõike 1 punktides 1 ja 6 nimetatud andmed.“;

3) paragrahvi 36 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku kohta Euroopa Liidu kodaniku elamisõiguse saamisel, Eesti elamisluba või elamisõigust taotleva välismaalase, ning Eestis elukoha rahvastikuregistrisse kandnud ja Eestis ajutise viibimisalusega seaduslikult viibiva välismaalase, kes viibib Eestis välismaalaste seaduse § 43 lõike 1 punktides 1, 9 või 10 nimetatud alusel ning kelle järjestikune lubatud viibimisaeg Eestis ületab 183 päeva, kohta käesoleva seaduse § 21 lõike 1 punktides 1–5 ja 17 nimetatud andmed.“;

4) paragrahvi 38 lõike 1 punkti 3 täiendatakse pärast sõna „tunnistamisel“ sõnadega „või Eestis ajutise viibimise seadusliku alusega lubatud viibimisaja lõppemisel“;

5) paragrahvi 38 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „lõpeb“ sõnadega „Eestis elamisloa saanud“;

6) paragrahvi 38 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva seaduse § 5 punktis 8 nimetatud isikud on kohustatud teavitama kohaliku omavalitsuse üksust rahvastikuregistri subjekti staatust määrava dokumendi kehtivusaja muutumisest, dokumendi tühistamisest või kehtetuks tunnistamisest, kui seda ei ole võimalik kindlaks teha rahvastikuregistri andmete alusel.“;

7) paragrahvi 40 lõike 3 punkti 5 täiendatakse pärast sõna „kodaniku“ tekstiosaga „või ajutise viibimisalusega Eestis seaduslikult viibiva välismaalase, kes viibib Eestis välismaalaste seaduse § 43 lõike 1 punktides 1, 9 või 10 nimetatud alusel ning kelle järjestikune lubatud viibimisaeg Eestis ületab 183 päeva,“;

8) seadust täiendatakse §-ga 83¹ järgmises sõnastuses:

„§ 83¹. Erisused ajutiste viibijate puhul

(1) Elukoha registreerimisel käesoleva seaduse § 5 punktis 8 nimetatud isikute puhul kontrollib kohaliku omavalitsuse üksus isiku vastavust esitatud nõuetele, kui seda ei ole võimalik kindlaks teha rahvastikuregistri andmete alusel.

(2) Käesoleva seaduse § 5 punktis 8 nimetatud isikute puhul muudab kohaliku omavalitsuse üksus käesoleva seaduse § 38 lõike 3 alusel esitatud isiku teate alusel rahvastikuregistris rahvastikuregistri subjekti staatust määrava dokumendi kehtivuse andmeid, kui need ei kajastu rahvastikuregistris.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksuse poolt käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase esitatud nõuetele vastavuse kontrolli ning käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmete muutmise kui riikliku ülesande täitmise kulud hüvitatakse kohaliku omavalitsuse üksusele riigieelarvest Vabariigi Valitsuse kehtestatud ulatuses.“.

§ 3. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 jõustub 2019. aasta 1. aprillil.

(2) Käesoleva seaduse § 2 jõustub 2021. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees
Tallinn, „...“2018. a

Algatab Vabariigi Valitsus
Tallinn, „...“2018. a